

‘ಧರ್ಮಾಚರಣೆ’ ಗ್ರಂಥಮಾಲಿಕೆ : ಖಂಡ ೧

ಹದಿನಾರು ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು

ಆದರ್ಶ ಮತ್ತು ಸಾಧನಾಮಯ ಜೀವನದ ಬೀಜ !

(Sixteen Sanskars)

ಕನ್ನಡ (Kannada)

ಸಂಕಲನಕಾರರು

ಹಿಂದೂ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಉದ್ಘೋಷ ಮಾಡುವ

ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಡಾ. ಜಯಂತ ಬಾಳಾಜಿ ಆರವಲೆ

ಪೂ. ಸಂದೀಪ ಗಜಾನನ ಆಳತಿ

ಸನಾತನ ಸಂಸ್ಥೆ

ಮಾರ್ಚ್ ೨೦೨೩ ರವರೆಗೆ ಸನಾತನದ ೩೬೦ ಗ್ರಂಥಗಳ ಕನ್ನಡ, ಹಿಂದಿ, ಆಂಗ್ಲ, ಮರಾಠಿ, ಗುಜರಾತಿ, ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಮಲಯಾಳಂ, ಬಂಗಾಲಿ, ಒರಿಯಾ, ಗುರುಮುಖಿ, ಅಸ್ಸಾಮಿ, ನೇಪಾಳಿ, ಜರ್ಮನ್, ಸರ್ಬಿಯನ್, ಫ್ರೆಂಚ್ ಮತ್ತು ಸ್ಪ್ಯಾನಿಶ್ ಈ ೧೭ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ೯೩,೦೦,೦೦೦ ಪ್ರತಿಗಳು !

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಧರ್ಮಜಾಗೃತಿ ಸಂಸ್ಥೆ
Shree Siddheshwar Dharmajagruiti Sanstha
ಮ.ಸಂ. 2ಬಿ-29ಎ, ಇಂದಿರಾನಗರ, ಕುಕ್ಕಿಕ್ಕಟ್ಟೆ,
ಉಡುಪಿ 576 101, ಕರ್ನಾಟಕ. ದೂ.ಕ್ರ. : +91 93424 35617
ಇತರ ದೂ.ಕ್ರ. (ಗೋವಾ) : +91 (0832) 2312664
ವಿ-ಅಂಚೆ : granth@sanatan.org

ಮುಖಪುಟ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ : ಸೌ. ಜಾಷ್ವಿ ಶಿಂದೆ ಮತ್ತು
ಸದ್ಗುರು (ಕು.) ಅನುರಾಧಾ ವಾಡೇಕರ

'ಹದಿನಾರು ಸಂಸ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಲವು ವಿಧಿಗಳು' ಈ ಮೂಲ ಗ್ರಂಥದ (ಮೊದಲನೇ ಆವೃತ್ತಿ : 22 ಡಿಸೆಂಬರ್ 1999) ಮೂರು ಆವೃತ್ತಿಗಳು ಪ್ರಕಾಶಿತಗೊಂಡಿವೆ. ಫೆಬ್ರವರಿ 2006 ರಲ್ಲಿ ಈ ಮೂಲ ಖಂಡವನ್ನು 'ಹದಿನಾರು ಸಂಸ್ಕಾರ' ಎಂಬ ಈ ಪ್ರಸ್ತುತ ಖಂಡದೊಂದಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಖಂಡದಲ್ಲಿ ವಿಭಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

First Edition : Mahashivarathri (26.2.2006)

Third Edition : Adhika Bhadrapada Shukla Ekadashi (27.8.2012)

ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಮೂಲ ಖಂಡದ ಮೂರು ಆವೃತ್ತಿಗಳ 3,355 ಮತ್ತು
ಈ ಖಂಡದ 14495 ಸೇರಿಸಿ ಒಟ್ಟು 17,850 ಪ್ರತಿಗಳು ಪ್ರಕಾಶಿತಗೊಂಡಿವೆ !

Tenth Reprint : Akshay Trutiya, Kaliyug Varsh 5125 (22.4.2023)

Translated from the original Marathi text 'Sola Sanskar'.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಗ್ರಂಥವು ಹಿಂದಿ, ಆಂಗ್ಲ, ಗುಜರಾತಿ, ತೆಲುಗು ಮತ್ತು ಬಂಗಾಲಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೂ ಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಅನುವಾದಕರು : ಶ್ರೀಮತಿ ಅಶ್ವಿನಿ ಪ್ರಭು, ಡಾ. ಪ್ರಕಾಶ ಫಾಳಿ,
ಶ್ರೀ. ಗಣೇಶ ರಾಜಾರಾಮ ಕಾಮತ್

ಮುದ್ರಣಸ್ಥಳ : ಆಮೋದ್ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 010.

ದೇಣಿಗೆ ಮೌಲ್ಯ : ₹ 105/-

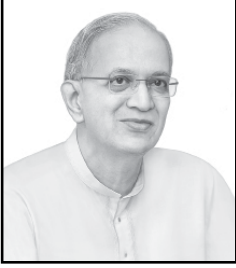
ISBN : 978-93-82165-18-7

ॐ ಗ್ರಂಥ ಕ್ರ. : 5

© ಪ್ರಕಾಶಕರು All rights are reserved. No part of this publication maybe reproduced, stored in a retrieval system or transmitted, in any form or by any means, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without prior written permission of the original publisher. Violators will be liable for criminal / civil action.

ಗ್ರಂಥದ ಸಂಕಲನಕಾರರ ಪರಿಚಯ

ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಡಾ. ಜಯಂತ ಆಠವಲೆಯವರ
ಅಧ್ಯತೀಯ ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪರಿಚಯ !

೧. ಅಧ್ಯಾತ್ಮಪ್ರಸಾರಕ್ಕಾಗಿ 'ಸನಾತನ ಸಂಸ್ಥೆ'ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ
೨. ಶೀಘ್ರ ಈಶ್ವರಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ 'ಗುರುಕೃಪಾಯೋಗ' ಎಂಬ
ಸಾಧನಾಮಾರ್ಗದ ನಿರ್ಮಿತಿ : ಇದಕ್ಕನುಸಾರ ಸಾಧನೆ
ಮಾಡಿ ೧.೩.೨೦೨೩ ರವರೆಗೆ ೧೨೨ ಸಾಧಕರು
ಸಂತರಾಗಿದ್ದು, ೧,೦೮೮ ಸಾಧಕರು ಸಂತತ್ವದೆಡೆಗೆ
ಮಾರ್ಗಕ್ರಮಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

೩. ಆಚಾರಧರ್ಮಪಾಲನೆ, ದೇವತೆಗಳು, ಸಾಧನೆ, ಆದರ್ಶ ರಾಷ್ಟ್ರನಿರ್ಮಾಣ,
ಧರ್ಮರಕ್ಷಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಪುಲ ಗ್ರಂಥಗಳ ನಿರ್ಮಿತಿ
೪. ಹಿಂದುತ್ವವಾದಿ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಿಕೆ 'ಸನಾತನ ಪ್ರಭಾತ'ದ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ-ಸಂಪಾದಕರು
೫. ಹಿಂದೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ (ಈಶ್ವರೀ ರಾಜ್ಯದ) ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಉದ್ಘೋಷ (೧೯೯೮)
೬. ಹಿಂದೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ಸಂತರು, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ಹಿಂದುತ್ವ
ವಾದಿಗಳು ಮುಂತಾದವರ ಸಂಘಟನೆ ಹಾಗೂ ಅವರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ !

(ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಿಚಯಕ್ಕಾಗಿ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ 'www.Sanatan.org/Kannada)

ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಡಾ. ಆಠವಲೆಯರು ಸಾಧಕರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಭರವಸೆ !

ಸ್ಥೂಲದೇಹಕ್ಕಿಹುದು ಸ್ಥಳಕಾಲಗಳ ಪರಿಮಿತಿ |

ಹೇಗಿರಲಿ ಸದಾ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ||

ಸನಾತನ ಧರ್ಮವಿಹುದು ನನ್ನ ನಿತ್ಯರೂಪ |

ಆ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸದಾ ||

Jayant Balaji Athavale

17.5.1996

ಪೂ. ಸಂದೀಪ ಗಜಾನನ ಆಳತಿ

ಸನಾತನದ ಗ್ರಂಥಗಳ ಅಂತಿಮ ಸಂಕಲನಕಾರರು. ರಾಷ್ಟ್ರಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವ ಪ್ರಸಾರಸಾಹಿತ್ಯ (ಉದಾ. ಸನಾತನ ಪಂಚಾಂಗ, ಕರಪತ್ರ) ಹಾಗೂ ಸಾಧನೆ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಿಕೆ 'ಸನಾತನ ಪ್ರಭಾತ' ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬೋಧನಾತ್ಮಕ ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಂಥದ ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

೧. ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಅರ್ಥ	೮
೨. ಮಹತ್ವ	೯
೩. ಅಧಿಕಾರ (ಯಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ?)	೧೩
೪. ವಿಧಾನ	೧೩
೫. ಆಧಾರವಿಧಿಗಳು	೧೬
೬. ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು	೨೫
೬. ೧. ಗರ್ಭಾಧಾನ (ಋತುಶಾಂತಿ)	೨೫
೬. ೨. ಪುಂಸವನ (ಪುತ್ರಪ್ರಾಪ್ತಿ)	೩೦
೬. ೩. ಸೀಮಂತೋನ್ನಯನ	೩೨
೬. ೪. ಜಾತಕರ್ಮ (ಜನ್ಮವಿಧಿ)	೩೩
೬. ೫. ನಾಮಕರಣ	೩೪
೬. ೬. ನಿರ್ಗಮನ (ಮನೆಯಿಂದಾಚೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು)	೪೨
೬. ೭. ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ	೪೪
೬. ೮. ಚೌಲಕರ್ಮ (ಚೂಡಾಕರ್ಮ, ಜುಟ್ಟು ಇಡುವುದು)	೪೪
೬. ೯. ಉಪನಯನ (ವ್ರತಬಂಧ, ಮುಂಜಿ)	೪೬
೬. ೧೦. ಮೇಧಾಜನನ	೬೩
೬. ೧೧. ಮಹಾನಾಮ್ನೀವ್ರತ	೬೪
೬. ೧೨. ಮಹಾವ್ರತ	೬೪

೬. ೧೩. ಉಪನಿಷದ್ವ್ರತ	೬೫
೬. ೧೪. ಗೋದಾನವ್ರತ (ಕೇಶಾಂತ ಸಂಸ್ಕಾರ)	೬೫
೬. ೧೫. ಸಮಾವರ್ತನ	೬೬
೬. ೧೬. ವಿವಾಹ	೬೮
೫ ಕೆಲವು ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಅಂಶಗಳು	೮೯
೫ 'ವಿವಾಹಸಂಸ್ಕಾರ'ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಟೀಕೆ ಅಥವಾ ಅಯೋಗ್ಯ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಖಂಡನೆ	೯೧
೫ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪೂರ್ಣ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ !	೯೬
೫ ಸಂಕಲನಕಾರರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಮತ್ತು ಇತರ ಮಾಹಿತಿ	೯೯

ಪರಾತ್ಪರ ಗುರು ಡಾ. ಜಯಂತ ಆರವಲೆಯವರ

'ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ' ಎಂಬ ಬಿರುದಿನ ಕುರಿತಾದ ವಿವೇಚನೆ !

೧೩.೭.೨೦೨೨ ರಿಂದ 'ಸಪ್ತರ್ಷಿ ಜೀವನಾಡಿಪಟ್ಟಿ'ಯ ವಾಚನದ ಮಾಧ್ಯಮದಿಂದ ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಪರಾತ್ಪರ ಗುರು ಡಾ. ಆರವಲೆಯವರನ್ನು 'ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ' ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು 'ಪ.ಪೂ. [ಪರಮ ಪೂಜ್ಯ]' ಮತ್ತು 'ಪರಾತ್ಪರ ಗುರು' ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳಿಂದ ಸಂಬೋಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕನುಸಾರ ಪ್ರಸ್ತುತ ಗ್ರಂಥದ ಮುಖಪುಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಆವಶ್ಯಕವಿರುವ ಕಡೆ ಹೀಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸನಾತನದ ಇಬ್ಬರೂ ಸದ್ಗುರುಗಳ ಹೆಸರಿಗೆ

ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಬಿರುದು ಸೇರಿಸಿರುವುದರ ಹಿಂದಿನ ಕಾರಣ

ನಾಡಿಪಟ್ಟಿವಾಚನದ ಮಾಧ್ಯಮದಿಂದ ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳ ಆಜ್ಞೆಗನುಸಾರ ೧೩.೫.೨೦೨೦ ರಿಂದ ಸದ್ಗುರು (ಸೌ.) ಬಿಂದಾ ನೀಲೇಶ ಸಿಂಗಬಾಳರನ್ನು 'ಶ್ರೀಸತ್‌ಶಕ್ತಿ (ಸೌ.) ಬಿಂದಾ ನೀಲೇಶ ಸಿಂಗಬಾಳ' ಮತ್ತು ಸದ್ಗುರು (ಸೌ.) ಅಂಜಲಿ ಮುಕುಲ ಗಾಡಗೀಳರನ್ನು 'ಶ್ರೀಚಿತ್‌ಶಕ್ತಿ (ಸೌ.) ಅಂಜಲಿ ಮುಕುಲ ಗಾಡಗೀಳ' ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಇಬ್ಬರೂ ಸಂತರು ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಡಾ. ಆರವಲೆಯವರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಮನುಷ್ಯನ ಜನ್ಮವು ಕೇವಲ ಈಶ್ವರಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿಯೇ ಇದೆ ಎಂದು ಧರ್ಮದ ಬೋಧನೆಯಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಜನ್ಮದಿಂದ ಮೃತ್ಯುವಿನವರೆಗೆ ಘಟಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಸಂಗಗಳಿಂದಲೂ ಈಶ್ವರನ ಸಮೀಪ ಹೋಗಲು ಬರಬೇಕೆಂದು ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಉಪಾಸನೆಗಳನ್ನು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಜನ್ಮದಿಂದ ವಿವಾಹದವರೆಗೆ ಜೀವನದ ಒಂದು ಚಕ್ರವು ಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಇನ್ನೊಂದು ಚಕ್ರವು ಪುತ್ರನ / ಕನ್ಯೆಯ ಜನ್ಮದಿಂದ ಅವನ / ಅವಳ ವಿವಾಹದವರೆಗೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಪೀಳಿಗೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಪೀಳಿಗೆಯವರೆಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಗರ್ಭಧಾರಣೆಯಿಂದ ವಿವಾಹದವರೆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಘಟಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಹದಿನಾರು ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಯಾವ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿ ಯನ್ನು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಮುಂದೆ ಉಪಾಸನೆಯು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಗ್ರಂಥದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುವ ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಅಂತರ್ಗತ ಬರುವ ವಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸದೇ, ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕೃತಿಯನ್ನು ಇಂತಹ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಏಕೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದರ ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ಹಿಂದಿನ ಶಾಸ್ತ್ರವು ತಿಳಿಯಲು ಸಹಾಯವಾಗುವುದು. ವರ್ಣ, ಜಾತಿ, ಉಪಜಾತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿನ ವಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದ್ದರೂ ವಿಧಿಗಳ ಹಿಂದಿನ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಆಡಚಣೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಮೃತ್ಯುನಂತರ ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಸಹ ಈ ಹದಿನಾರು ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು 'ಮೃತ್ಯುನಂತರದ ಕ್ರಿಯಾಕರ್ಮಗಳ ಶಾಸ್ತ್ರ' ಎಂಬ ಕಿರುಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲರೂ ಸಂಸ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ವಿಧಿಗಳ ಹಿಂದಿನ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದರಂತೆ ಆಚರಿಸಿ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಈಶ್ವರನ ಸಮೀಪ ಹೋಗಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀ ಗುರುಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. - ಸಂಕಲನಕಾರರು

('ಅಧ್ಯಾತ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ' ಗ್ರಂಥಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಖಂಡಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನೋಗತವನ್ನು 'ಧರ್ಮದ ಮೂಲಭೂತ ವಿವೇಚನೆ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.)